

Master ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ Class 2

Ο Ν. ΖΑΝΤΑΡΙΔΗΣ παρουσιάζει

11 ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΖΗΤΟΥΝ ΛΥΣΗ

Γιάννης Αγγελίδης
2η περίοδος 2011-2012

ΘΕΜΑ 1.

Να λυθεί η εξίσωση $2x^2 \cdot \ln x = e$, $x > 0$

ΛΥΣΗ

Έχουμε :

$$2x^2 \ln x = e, x > 0$$

$$\Leftrightarrow 2 \ln x = \frac{e}{x^2}, x > 0$$

$$\Leftrightarrow 2 \ln x - \frac{e}{x^2} = 0, x > 0$$

Θεωρούμε την συνάρτηση $f(x) = 2 \ln x - \frac{e}{x^2}$, $x > 0$

Είναι φανερό ότι η εξίσωση $2x^2 \ln x = e$, $x > 0$, είναι ισοδύναμη με την εξίσωση $f(x) = 0$, $x > 0$.

Είναι $f'(x) = 2 \frac{1}{x} + \frac{2e}{x^3} > 0$, για κάθε $x > 0$.

Επομένως η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, +\infty)$, οπότε

η f είναι συνάρτηση 1-1.

Με $x > 0$ έχουμε : $f(x) = 0$

$$\Leftrightarrow f(x) = f(\sqrt{e}) \quad (\text{αφού } f(\sqrt{e}) = 2 \ln(\sqrt{e}) - \frac{e}{(\sqrt{e})^2} = 2 \cdot \frac{1}{2} - \frac{e}{e} = 0)$$

$$\Leftrightarrow x = \sqrt{e} \quad (\text{αφού η } f \text{ είναι 1-1})$$

Επομένως η δοθείσα εξίσωση έχει ακριβώς μια λύση στο $(0, +\infty)$, τον αριθμό $x_0 = \sqrt{e}$

ΘΕΜΑ 2.

Να λυθεί η εξίσωση $3^{x^2-x-2} = \frac{1+2^{x^2}}{1+4 \cdot 2^x}$, $x \in \mathbb{R}$

ΛΥΣΗ

Έχουμε :

$$3^{x^2-x-2} = \frac{1+2^{x^2}}{1+4 \cdot 2^x} \Leftrightarrow \frac{3^{x^2}}{3^{x+2}} = \frac{1+2^{x^2}}{1+2^{x+2}} \Leftrightarrow \frac{1+2^{x+2}}{3^{x+2}} = \frac{1+2^{x^2}}{3^{x^2}} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow f(x+2) = f(x^2), \text{ όπου } f(x) = \frac{1+2^x}{3^x} = \left(\frac{1}{3}\right)^x + \left(\frac{2}{3}\right)^x, x \in \mathbb{R}$$

$$\text{Είναι } f'(x) = \left(\frac{1}{3}\right)^x \ln\left(\frac{1}{3}\right) + \left(\frac{2}{3}\right)^x \cdot \ln\left(\frac{2}{3}\right) < 0 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

Οπότε η f είναι γνησίως φθίνουσα στο \mathbb{R} .

Η f ως γνησίως μονότονη στο \mathbb{R} είναι συνάρτηση 1-1 . Ετσι έχουμε :

$$f(x+2) = f(x^2) \Leftrightarrow x+2 = x^2 \quad (f \text{ '1-1'})$$

$$\Leftrightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Leftrightarrow x = -1 \text{ ή } x = 2$$

Άρα η εξίσωση $3^{x^2-x-2} = \frac{1+2^{x^2}}{1+4 \cdot 2^x}$ έχει ακριβώς δυο λύσεις στο \mathbb{R} οι οποίες είναι $x_1 = -1, x_2 = 2$

ΘΕΜΑ 3.

Να λυθεί η εξίσωση $10^x + 11^x + 12^x = 13^x + 14^x, x \in \mathbb{R}$

(ADREESCU 101 PROBLEMS)

ΛΥΣΗ

$$\dots 10^x + 11^x + 12^x = 13^x + 14^x \quad (1)$$

$$\begin{aligned} \text{Έχουμε: } (1) &\Leftrightarrow \frac{10^x + 11^x + 12^x}{13^x} = \frac{13^x + 14^x}{13^x} \\ &\Leftrightarrow \left(\frac{10}{13}\right)^x + \left(\frac{11}{13}\right)^x + \left(\frac{12}{13}\right)^x - \left(\frac{14}{13}\right)^x = 1 \\ &\Leftrightarrow f(x) = 1, \text{ όπου } f(x) = \left(\frac{10}{13}\right)^x + \left(\frac{11}{13}\right)^x + \left(\frac{12}{13}\right)^x - \left(\frac{14}{13}\right)^x, x \in \mathbb{R} \end{aligned}$$

$$\text{Είναι } f'(x) = \left(\frac{10}{13}\right)^x \ln\left(\frac{10}{13}\right) + \left(\frac{11}{13}\right)^x \ln\left(\frac{11}{13}\right) + \left(\frac{12}{13}\right)^x \ln\left(\frac{12}{13}\right) - \left(\frac{14}{13}\right)^x \ln\left(\frac{14}{13}\right) < 0$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$, οπότε η f είναι γνησίως φθίνουσα στο \mathbb{R}

Άρα η f είναι συνάρτηση 1-1

παρατηρούμε ότι $f(2) = \dots = 1$

έτσι έχουμε : $(1) \Leftrightarrow f(x) = 1 \Leftrightarrow f(x) = f(2) \Leftrightarrow x = 2$ (αφού η f είναι "1-1")

επομένως η εξίσωση (1) έχει μοναδική λύση στο \mathbb{R} τον αριθμό $x_0 = 2$

ΘΕΜΑ 4.

Να λυθεί η εξίσωση $4^x + 2^x + 2 = 5^x + 3^x$, $x \in \mathbb{R}$

ΛΥΣΗ

$$\dots 4^x + 2^x + 2 = 5^x + 3^x : (1)$$

Είναι φανερό ότι ο αριθμός $x_0=1$ είναι λύση της εξίσωσης (1), αφού

$$4^1 + 2^1 + 2 = 5^1 + 3^1$$

Θα εξετάσουμε αν η εξίσωση (1) έχει λύση διαφορετική του $x_0=1$

Θεωρώ τις συναρτήσεις $f(x) = \left(\frac{4}{5}\right)^x + \left(\frac{1}{5}\right)^x$ και $g(x) = \left(\frac{2}{3}\right)^x + \left(\frac{1}{3}\right)^x$

$$\text{Είναι } f'(x) = \left(\frac{4}{5}\right)^x \ln\left(\frac{4}{5}\right) + \left(\frac{1}{5}\right)^x \ln\left(\frac{1}{5}\right) < 0 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

$$\text{και } g'(x) = \left(\frac{2}{3}\right)^x \ln\left(\frac{2}{3}\right) + \left(\frac{1}{3}\right)^x \ln\left(\frac{1}{3}\right) < 0 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

.Άρα οι f και g είναι γνησίως φθίνουσες στο \mathbb{R} .

Ετσι έχουμε :

$$x > 1 \Rightarrow \begin{cases} f(x) < f(1) \\ g(x) < g(1) \end{cases} \quad (f, g \downarrow \mathbb{R})$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \left(\frac{4}{5}\right)^x + \left(\frac{1}{5}\right)^x < 1 \\ \left(\frac{2}{3}\right)^x + \left(\frac{1}{3}\right)^x < 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 4^x + 1 < 5^x \\ 2^x + 1 < 3^x \end{cases} \Rightarrow 4^x + 2^x + 2 < 5^x + 3^x$$

Άρα η εξίσωση (1) δεν έχει λύση στο $(1, +\infty)$

Ακόμη για κάθε $x < 1$ έχουμε

$$x < 1 \Rightarrow \begin{cases} f(x) > f(1) \\ g(x) > g(1) \end{cases} \quad (f, g \downarrow \mathbb{R})$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \left(\frac{4}{5}\right)^x + \left(\frac{1}{5}\right)^x > 1 \\ \left(\frac{2}{3}\right)^x + \left(\frac{1}{3}\right)^x > 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 4^x + 1 > 5^x \\ 2^x + 1 > 3^x \end{cases} \Rightarrow 4^x + 2^x + 2 > 5^x + 3^x$$

Επομένως η εξίσωση (1) δεν έχει λύση στο $(-\infty, 1)$

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η εξίσωση (1) έχει ακριβώς μια λύση στο \mathbb{R} , τον αριθμό $x_0=1$

ΘΕΜΑ 5.

A. Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα Δ και η εξίσωση

$$f(x)=0 \text{ έχει στο } \Delta, n \geq 2 \text{ ρίζες να αποδείξετε ότι η εξίσωση } f'(x)=0$$

έχει στο Δ τουλάχιστον $n-1$ ρίζες

B. Να λυθεί στο \mathbb{R} η εξίσωση $3^x + 2 \cdot 4^x = 19 \cdot x + 3$

ΛΥΣΗ

Έστω $\rho_1, \rho_2, \dots, \rho_n \in \Delta$ με $\rho_1 < \rho_2 < \dots < \rho_n$ ($n \geq 2$) οι ρίζες της εξίσωσης $f(x)=0$

Επειδή η f είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα Δ έπεται ότι η f είναι συνεχής στα

διαστήματα $[\rho_1, \rho_2], \dots, [\rho_{n-1}, \rho_n]$ και παραγωγίσιμη στα διαστήματα

$(\rho_1, \rho_2), \dots, (\rho_{n-1}, \rho_n)$

Ακόμη είναι $f(\rho_1)=f(\rho_2)=\dots=f(\rho_n)=0$, αφού οι αριθμοί $\rho_1, \rho_2, \dots, \rho_n$ είναι οι ρίζες

της εξίσωσης $f(x)=0$.

Άρα η f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Θ. Rolle σε καθένα από τα

διαστήματα $[\rho_1, \rho_2], \dots, [\rho_{n-1}, \rho_n]$, οπότε υπάρχουν $\xi_1 \in (\rho_1, \rho_2), \dots, \xi_{n-1} \in (\rho_{n-1}, \rho_n)$

ώστε $f'(\xi_1)=0, \dots, f'(\xi_{n-1})=0$

Άρα η εξίσωση $f'(x)=0$ έχει τουλάχιστον $n-1$ ρίζες στο διάστημα Δ .

B. $\dots 3^x + 2 \cdot 4^x = 19 \cdot x + 3 \quad :(\epsilon)$

Έχουμε : $(\epsilon) \Leftrightarrow 3^x + 2 \cdot 4^x - 19 \cdot x - 3 = 0 \Leftrightarrow f(x) = 0$, όπου

$$f(x) = 3^x + 2 \cdot 4^x - 19 \cdot x - 3, \quad x \in \mathbb{R}$$

Άρα η εξίσωση (ε) είναι ισοδύναμη με την εξίσωση $f(x)=0$

Παρατηρούμε ότι $f(0)=3^0+2\cdot 4^0-19\cdot 0-3=0$ και

$$f(2)=3^2+2\cdot 4^2-19\cdot 2-3=0$$

Άρα οι αριθμοί $x_1=0, x_2=2$ είναι οι ρίζες της εξίσωσης $f(x)=0$

Για την συνάρτηση f έχουμε :

$$f'(x)=3^x \cdot \ln 3 + 2 \cdot 4^x \cdot \ln 4 - 19 \text{ και}$$

$$f''(x)=3^x \cdot (\ln 3)^2 + 2 \cdot 4^x \cdot (\ln 4)^2 > 0 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

Υποθέτουμε ότι οι εξίσωση $f(x)=0$ έχει τουλάχιστον τρεις πραγματικές ρίζες, τότε:

1. Η εξίσωση $f(x)=0$ έχει τρεις τουλάχιστον ρίζες στο \mathbb{R} .
2. Η εξίσωση $f'(x)=0$ έχει δυο τουλάχιστον ρίζες στο \mathbb{R} .
3. Η εξίσωση $f''(x)=0$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο \mathbb{R} .

Άτοπο, αφού είναι $f''(x)>0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η εξίσωση $f(x)=0$, οπότε και η εξίσωση (ε) έχει ακριβώς δυο λύσεις στο \mathbb{R} οι οποίες είναι $x_1=0, x_2=2$

ΘΕΜΑ 6.

Να λυθεί η εξίσωση $3^x + 5^x = 2 \cdot 4^x$, $x \in \mathbb{R}$

ΛΥΣΗ

$$\dots 3^x + 5^x = 2 \cdot 4^x : (1)$$

Είναι φανερό ότι οι αριθμοί $x_1=0$ και $x_2=1$ είναι οι λύσεις της εξίσωσης (1)

$$(\text{αφού } 3^0 + 5^0 = 2 \cdot 4^0 \text{ και } 3^1 + 5^1 = 2 \cdot 4^1)$$

Έστω τώρα ότι η εξίσωση (1) έχει άλλη λύση $x_0 \in \mathbb{R} - \{0,1\}$ τότε θα ισχύει

$$3^{x_0} + 5^{x_0} = 2 \cdot 4^{x_0}$$

$$\Leftrightarrow 5^{x_0} - 4^{x_0} = 4^{x_0} - 3^{x_0} \Leftrightarrow \frac{5^{x_0} - 4^{x_0}}{5-4} = \frac{4^{x_0} - 3^{x_0}}{4-3} \Leftrightarrow \frac{f(5) - f(4)}{5-4} = \frac{f(4) - f(3)}{4-3} : (2)$$

όπου $f(t) = t^{x_0}$, $t > 0$

Η συνάρτηση $f(t) = t^{x_0}$, $t > 0$ είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με $f'(t) = x_0 \cdot t^{x_0-1}$,

οπότε η f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ. σε καθένα από τα

διαστήματα $[3,4]$ και $[4,5]$, επομένως υπάρχουν $\xi_1 \in (3,4)$ και $\xi_2 \in (4,5)$ ώστε

$$f'(\xi_1) = \frac{f(4) - f(3)}{4-3} : (\alpha) \text{ και } f'(\xi_2) = \frac{f(5) - f(4)}{5-4} : (\beta)$$

Από την (2) λόγω των (α) και (β) έχουμε $f'(\xi_1) = f'(\xi_2) \Leftrightarrow x_0 \cdot \xi_1^{x_0-1} = x_0 \cdot \xi_2^{x_0-1}$

$$\Leftrightarrow \xi_1^{x_0-1} = \xi_2^{x_0-1} \text{ (αφού } x_0 \neq 0)$$

$$\Leftrightarrow \left(\frac{\xi_1}{\xi_2}\right)^{x_0-1} = 1 \Leftrightarrow \left(\frac{\xi_1}{\xi_2}\right)^{x_0-1} = \left(\frac{\xi_1}{\xi_2}\right)^0$$

$$\Leftrightarrow x_0 - 1 = 0 \text{ (αφού } 0 < \frac{\xi_1}{\xi_2} \neq 1)$$

$$\Leftrightarrow x_0 = 1$$

Άτοπο αφού $x_0 \neq 1$

Επομένως η εξίσωση (1) έχει ακριβώς δυο λύσεις στο \mathbb{R} οι οποίες είναι :

$$x_1=0, x_2=2$$

ΘΕΜΑ 7.

Αν η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με την f' να είναι συνάρτηση 1-1, να λυθεί η εξίσωση $f(x) + f(4x - 3) = f(2x - 1) + f(3x - 2)$, $x \in \mathbb{R}$

ΛΥΣΗ

$$\dots f(x) + f(4x - 3) = f(2x - 1) + f(3x - 2) : (1)$$

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός $x_0 = 1$ είναι η λύση της εξίσωσης (1) αφού

$$f(1) + f(4 \cdot 1 - 3) = f(2 \cdot 1 - 1) + f(3 \cdot 1 - 2)$$

Έστω τώρα $x > 1$ τότε είναι $x < 2x - 1 < 3x - 2 < 4x - 3$

επειδή η f είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} έπεται ότι η f ικανοποιεί τις

προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ σε καθένα από τα διαστήματα $[x, 2x - 1]$ και

$[3x - 2, 4x - 3]$ οπότε υπάρχουν $\xi_1 \in (x, 2x - 1)$ και $\xi_2 \in (3x - 2, 4x - 3)$ ώστε :

$$\begin{aligned} f'(\xi_1) &= \frac{f(2x - 1) - f(x)}{(2x - 1) - x} = \frac{f(2x - 1) - f(x)}{x - 1} \quad \text{και} \quad f'(\xi_2) = \frac{f(4x - 3) - f(3x - 2)}{(4x - 3) - (3x - 2)} = \\ &= \frac{f(4x - 3) - f(3x - 2)}{x - 1} \end{aligned}$$

Έχουμε όμως

$$x < \xi_1 < 2x - 1 < 3x - 2 < \xi_2 < 4x - 3 \Rightarrow \xi_1 \neq \xi_2 \Rightarrow f'(\xi_1) \neq f'(\xi_2), (f' \text{ συνάρτηση "1-1"}) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{f(2x - 1) - f(x)}{x - 1} \neq \frac{f(4x - 3) - f(3x - 2)}{x - 1} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow f(2x - 1) - f(x) \neq f(4x - 3) - f(3x - 2)$$

$$\Rightarrow f(x) + f(4x - 3) \neq f(2x - 1) + f(3x - 2)$$

Επομένως στο $(1, +\infty)$ η εξίσωση (1) δεν έχει λύση

Ομοίως αποδεικνύεται και στο $(-\infty, 1)$ η εξίσωση (1) δεν έχει λύση

Επομένως η εξίσωση (1) έχει ακριβώς μια λύση στο \mathbb{R} , τον αριθμό $x_0=1$

ΘΕΜΑ 8.

Αν η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι γνησίως αύξουσα, να λυθεί η εξίσωση

$$f(7 \cdot 5^x) + f(4 \cdot 3^x) = f(3 \cdot 4^x) + f(5 \cdot 7^x) \quad , x \in \mathbb{R}$$

ΛΥΣΗ

$$\dots f(7 \cdot 5^x) + f(4 \cdot 3^x) = f(3 \cdot 4^x) + f(5 \cdot 7^x) \quad : (1)$$

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός $x_0=1$ αποτελεί λύση της εξίσωσης (1), αφού

$$f(7 \cdot 5^1) + f(4 \cdot 3^1) = f(35) + f(12)$$

$$\text{και } f(3 \cdot 4^1) + f(5 \cdot 7^1) = f(12) + f(35),$$

$$\text{οπότε } f(7 \cdot 5^1) + f(4 \cdot 3^1) = f(3 \cdot 4^1) + f(5 \cdot 7^1)$$

Για $x > 1$ έχουμε

$$\left\{ \begin{array}{l} \left(\frac{7}{5}\right)^x > \left(\frac{7}{5}\right)^1, \left(\left(\frac{7}{5}\right)^x \uparrow \mathbb{R}\right) \\ \left(\frac{4}{3}\right)^x > \left(\frac{4}{3}\right)^1, \left(\left(\frac{4}{3}\right)^x \uparrow \mathbb{R}\right) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \frac{7^x}{5^x} > \frac{7}{5} \\ \frac{4^x}{3^x} > \frac{4}{3} \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 5 \cdot 7^x > 7 \cdot 5^x \\ 3 \cdot 4^x > 4 \cdot 3^x \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} f(5 \cdot 7^x) > f(7 \cdot 5^x) \\ f(3 \cdot 4^x) > f(4 \cdot 3^x) \end{array} \right. \quad (f \uparrow \mathbb{R})$$

$$\Rightarrow f(7 \cdot 5^x) + f(4 \cdot 3^x) < f(3 \cdot 4^x) + f(5 \cdot 7^x)$$

Επομένως στο $(1, +\infty)$ η εξίσωση (1) δεν έχει λύση, όμοια αποδεικνύεται ότι και

στο $(-\infty, 1)$ η εξίσωση (1) δεν έχει λύση.

Επομένως η εξίσωση (1) έχει μια μόνο λύση στο \mathbb{R} , τον αριθμό $x_0=1$

ΘΕΜΑ 9.

Για την δυο φορές παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow]0, +\infty[$ ισχύει

$$f(x)f''(x) > (f'(x))^2 \quad \text{για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

α) Να μελετηθεί ως προς την μονοτονία η συνάρτηση $g(x) = \frac{f'(x)}{f(x)}, x \in \mathbb{R}$

β) Να λυθεί η εξίσωση $\left(\frac{f(2x)}{f(x)}\right)^{f(x)} = e^{xf'(x)}, x \in \mathbb{R}$

ΛΥΣΗ

α) Η g είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως πηλίκο παραγωγίσιμων συναρτήσεων με

$$g'(x) = \left(\frac{f'(x)}{f(x)}\right)' = \frac{(f'(x))' f(x) - f'(x)f'(x)}{(f(x))^2} = \frac{f(x)f''(x) - (f'(x))^2}{(f(x))^2} > 0$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$ (αφού για κάθε $x \in \mathbb{R}$ έχουμε:

$$\left\{ \begin{array}{l} f(x)f''(x) > (f'(x))^2 \\ (f(x))^2 > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} f(x)f''(x) - (f'(x))^2 > 0 \\ (f(x))^2 > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \frac{f(x)f''(x) - (f'(x))^2}{(f(x))^2} > 0 \right\}$$

Άρα η g είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R}

$$\beta) \dots \left(\frac{f(2x)}{f(x)} \right)^{f(x)} = e^{xf'(x)} : (1)$$

$$\text{έχουμε : (1)} \Leftrightarrow \ln \left[\left(\frac{f(2x)}{f(x)} \right)^{f(x)} \right] = \ln(e^{xf'(x)})$$

$$\Leftrightarrow f(x) \cdot \ln \left(\frac{f(2x)}{f(x)} \right) = xf'(x) \Leftrightarrow f(x)(\ln(f(2x)) - \ln(f(x))) = xf'(x)$$

$$\Leftrightarrow \ln(f(2x)) - \ln(f(x)) = \frac{xf'(x)}{f(x)} \Leftrightarrow h(2x) - h(x) = x \cdot h'(x) : (E)$$

Όπου $h(x) = \ln(f(x))$ για την οποία είναι $h'(x) = \frac{f'(x)}{f(x)} = g(x)$ οπότε η h' είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

Έτσι η εξίσωση (1) είναι ισοδύναμη με την εξίσωση (E)

Είναι φανερό ότι ο αριθμός $x_0 = 0$ είναι λύση της εξίσωσης (E) αφού

$h(2 \cdot 0) - h(0) = 0 \cdot h'(0)$ Έστω τώρα $x > 0$ επειδή η h είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} έπεται ότι η h ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ στο $[x, 2x]$ οπότε υπάρχει $\xi \in (x, 2x)$ ώστε

$$h'(\xi) = \frac{h(2x) - h(x)}{2x - x} = \frac{h(2x) - h(x)}{x} : (\alpha)$$

Έχουμε όμως $x < \xi < 2x \Rightarrow h'(x) < h'(\xi)$ ($h' \uparrow \mathbb{R}$)

$$\Rightarrow h'(x) < \frac{h(2x) - h(x)}{x} \stackrel{x > 0}{\Rightarrow} h(2x) - h(x) > x \cdot h'(x)$$

Επομένως στο $(0, +\infty)$ η εξίσωση (E), οπότε και η ισοδύναμη της εξίσωση (1) δεν έχει λύση.

Ομοίως εργαζόμενοι αποδεικνύεται ότι και στο $(-\infty, 0)$ η εξίσωση (1) δεν έχει λύση. Έτσι η εξίσωση (1) έχει ακριβώς μια λύση στο \mathbb{R} τον αριθμό $x_0 = 0$

ΘΕΜΑ 10.

Για τη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ισχύει $f(x+e^y) > f(x)$ για κάθε $x, y \in \mathbb{R}$

α) να αποδείξετε ότι η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R}

β) να λυθεί η εξίσωση $f(x^2) + \ln x = f(x)$, $x > 0$

ΛΥΣΗ

α) ... $f(x+e^y) > f(x)$: (1) Εστω $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$

Από την (1) για $x = x_1 \in \mathbb{R}$ και $y = \ln(x_2 - x_1) \in \mathbb{R}$ (αφού $x_2 - x_1 > 0$) έχουμε ότι ισχύει

$$f(x_1 + e^{\ln(x_2 - x_1)}) > f(x_1) \Rightarrow f(x_1 + (x_2 - x_1)) > f(x_1) \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$$

Επομένως για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$ ισχύει $f(x_1) < f(x_2)$, οπότε η f είναι

γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

β) ... $f(x^2) + \ln x = f(x)$: (ε)

είναι φανερό ότι η (ε) έχει ως λύση τον αριθμό $x_0 = 1$, αφού $f(1^2) + \ln 1 = f(1)$

Ακόμη για κάθε $x > 1$ έχουμε :

$$x > 1 \stackrel{(\ln x \uparrow)}{\Rightarrow} \begin{cases} x^2 > x \\ \ln x > \ln 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} f(x^2) > f(x), (f \uparrow \mathbb{R}) \\ \ln x > 0 \end{cases} \Rightarrow f(x^2) + \ln x > f(x)$$

Επομένως στο $(1, +\infty)$ η εξίσωση (ε) δεν έχει λύση

Επίσης για κάθε $x \in (0,1)$ έχουμε :

$$0 < x < 1 \stackrel{(\ln x \uparrow)}{\Rightarrow} \begin{cases} x^2 < x \\ \ln x < \ln 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} f(x^2) < f(x), (f \uparrow \mathbb{R}) \\ \ln x < 0 \end{cases} \Rightarrow f(x^2) + \ln x < f(x)$$

Επομένως στο $(0,1)$ η εξίσωση (ε) δεν έχει λύση

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι στο $(0, +\infty)$ η εξίσωση (ε) έχει ακριβώς μία λύση το $x_0=1$.

ΘΕΜΑ 11.

Η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι παραγωγίσιμη και κυρτή στο \mathbb{R} και είναι $f(1)=2$, $f'(1)=1$.

Να βρεθούν οι $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ ώστε να ισχύει $f(\alpha+\beta-5)+f(\alpha-\beta-1)=2\alpha-4$

ΛΥΣΗ

Η εξίσωση της εφαπτομένης (ε) της C_f στο σημείο $A(1, f(1))$ είναι

$$y-f(1)=f'(1)(x-1) \Leftrightarrow y-f(1)=f'(1)(x-1) \Leftrightarrow y-2=1 \cdot (x-1) \Leftrightarrow y=x+1$$

Επειδή η f είναι κυρτή στο \mathbb{R} έπεται ότι η C_f βρίσκεται πάνω από την εφαπτομένη της ευθεία $\varepsilon: y=x+1$ σε όλο το \mathbb{R} με εξαίρεση το κοινό σημείο επαφής τους $M(1, f(1))$. Άρα για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει $f(x) \geq x+1$: (Σ) με την ισότητα να ισχύει μόνο για $x=1$.

Έτσι λόγω της (Σ) έχουμε : $f(\alpha+\beta-5) \geq (\alpha+\beta-5)+1 \Leftrightarrow f(\alpha+\beta-5) \geq \alpha+\beta-4$: (2)

με την ισότητα να ισχύει μόνο όταν $\alpha+\beta-5=1$

Ακόμη λόγω της (Σ) έχουμε $f(\alpha-\beta-1) \geq (\alpha-\beta-1)+1 \Leftrightarrow f(\alpha-\beta-1) \geq \alpha-\beta$: (3)

με την ισότητα να ισχύει μόνο όταν $\alpha-\beta-1=1$

Από (1) και (2) έχουμε ότι ισχύει $f(\alpha+\beta-5)+f(\alpha-\beta-1) \geq 2\alpha-4$

με την ισότητα να ισχύει μόνο όταν ισχύουν $\alpha+\beta-5=1$ και $\alpha-\beta-1=1$

Επομένως για να ισχύει $f(\alpha+\beta-5)+f(\alpha-\beta-1)=2\alpha-4$ πρέπει και αρκεί να είναι

$$\begin{cases} \alpha+\beta-5=1 \\ \alpha-\beta-1=1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha+\beta=6 \\ \alpha-\beta=2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha=4 \\ \beta=2 \end{cases}$$

Άρα είναι $\alpha=4$, $\beta=2$